

Dušan Taragel

MAFIÁNSKE BALADY

Keď vás postretne nečakané šťastie,
začnite si dávať pozor.

Mafiánske balady

Dušan Taragel
Mafiánske balady

slovar

Tento projekt z verejných zdrojov podporil

U. fond
na podporu
umenia

Text © Dušan Taragel 2022

Illustrations © Jozef Gertli Danglár 2022

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2022

Všetky postavy, vystupujúce v tejto knihe, sú vymyslené.
Ich podobnosť so žijúcimi alebo mŕtvymi osobami je len výsledkom
čitateľovej fantázie. Názory a výroky postáv nie sú názormi autora
a zodpovedajú ich literárnemu charakteru.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať
ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými,
alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve
prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému
a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-5772-1

Ruža si presne pamätal každý detail toho dňa, keď tam to telo zahrabali. Keď mu z ničoho nič zavolať Kalman a povedal:

„Mám tu jednu takúto vec, treba niečo upratať.“

„Jasné, že upraceme,“ reagoval Ruža prekvapene, pretože Kalman len málokedy volal osobne, na to mal Mobila alebo Baláza. „Zavolám chlapcov a poupratujeme, čo treba.“

„Chlapcov nevolaj, kašli na nich,“ povedal Kalman. „Radšej zožeň niekde lopatu. Alebo radšej rýľ. Baláž ti povie, kde sa stretneme, ja sa tu nevyznám.“

„To mám ísť s rýľom až do Bratislavy?“

„Čo si chuj? Stretneme sa tu v Bystrici. Tu máš Baláza.“

Kalman odovzdal mobil Balážovi a ten mu povedal, kam treba prísť. Naozaj boli v Bystrici, teda kúsok pred ňou na parkovisku za jednou čerpačkou. Ruža skočil do auta, v prvom nákupnom centre zašiel do oddelenia pre záhradkárov a kúpil poriadny rýľ, najdrahší, aký tam mali. Keď dorazil na dohodnuté miesto, ukázalo sa, že v kufri auta majú mŕtveho muža.

„Treba ho niekde zahrabať,“ hovoril Kalman, „ty to tu určite poznáš, vymysli kde.“

Ruža pozeral na mŕtve telo muža, nevidel mu tvár, oblečený bol vo fajnove obleku, nebola na ňom žiadna krv, ale smrdel, asi sa posral alebo poštal. Oni pozerali naňho a čakali, čo povie, čo navrhne, kam treba telo odviezť. Z ich strany to bola logická požiadavka, Bystrica je Ružov rajón, očakávali rýchle riešenie, nebudú predsa telo viezť do Bratislavy, potrebujú sa ho zbaviť hneď.

Kalman si zapálil a rukou ukazoval kamsi okolo seba:

„Pozri sa, tu všade okolo sú samé hory, daj nejaký tip, odvezieme ho tam a zahrabeme. To je celé.“

Keď Ruža pozrel na miesta, kam ukazoval Kalman, videl len vzdialené vežiaky sídliska, nad ktorým sa týčili husté a vysoké lesy, ktoré nemal rád, dokonca ich nenávidel, najmä v zime, keď sa musel presunúť do susedného mesta a trčal v zápche v horskom priesmyku, pretože nejaký kamión sa skrížil na mokrom snehu.

„No, to bude trocha problém,“ nadhodil Ruža opatrne.

„Prečo?“ spýtal sa Kalman.

„V živote som v týchto horách nebol, ani neviem, ako sa tam ide.“

„To vážne?“

„Čo by som tam robil? Chodil na hríby? Však ja pre vás vypaľujem podniky v Bystrici a nie hory nad Bystricou! Ja som tu nevyrástol, ani neviem, ako sa tie hory volajú.“

„Aha,“ povedal Kalman. „Ale tohto tu treba niekam upratať, to je jasné, nie?“

Ruža sa cítil ako idiot, s rýľom v ruke, nad mŕtvolou v kufri auta. Nie že by sa už nezúčastnil na nejakých zahrabávačkách, ale vždy to bolo tak, že mali vytypované miesto a tam to aj spravili a zahrabali telo. Alebo podpálili v aute. A oni odrazu od neho chcú, aby sa stal turistickým sprievodcom.

„Môžem zavolať niektorému z chlapcov. Laky je odtiaľto, ten určite nejaké miesto pozná, dovedie nás, kam treba,“ navrhol Ruža.

Kalman pokrútil hlavou. „Nikto o tomto nesmie vedieť, rozumieš? Aj ty na to musíš hneď zabudnúť.“

Stáli tam, Baláž zabuchol kufor auta, Ruža si zapálil a potom dostal nápad.

„O niečom by som možno vedel,“ povedal, aby sa niekam posunuli. „Ale je to asi tridsať kilometrov odtiaľto.“

„Tridsať kilometrov? To tu naozaj nič bližšie nepoznáš? Zahrabeme ho niekde tu a hotovo, nejaké miesto nájdeme,“ ozval sa Baláž.

Ruža ho uzemnil: „Tu sú lesy plné buzerantov v elastákoch, behajú po nich so slúchadlami na hlave, to naozaj chceš, aby nás niekto nafotil mobilom, ako kopeme jamu?“

„To je pravda,“ povedal Kalman. „A kde je to miesto, o ktorom hovoríš?“

„Je to taká dedina pod horou. Úplne v riti. Tam je to v pohode.“

„A odkiaľ to tam poznáš?“

„Lebo som tam vyrástol. Do pätnástich rokov som tam býval, do piče. Poznám tam každý chodník v lese. Je to úplne bezpečné, buzeranti tam nebehajú.“

Kalman mlčal a potom opäť pozrel na Baláža. Ten mykol plecami. Kalman sa rozhodol: „Dobre, ideme tam. Pôjdeš pred nami, sadne si k tebe Mobil, aby sme mali spojenie. Rozumieme si?“

Dofajčili, rozsadili sa do áut a vyrazili. On šoféroval svoje auto, vedľa neho si sadol Mobil, za ním sa viezli Baláž s Kalmanom. Do Hornej Srne to stihli za pol hodiny, najprv prešli Štiavnicu a niekoľko ďalších dedín, pri

Polomke odbočili doprava, a keď sa konečne dostali pred jeho rodnú obec, spomalil, aby neminuli odbočku, ktorá hneď pred dedinou viedla k rekreačnému stredisku, pionierskemu táboru či čo to tam vlastne kedysi bolo, a potom už priamo do hory. Bola tam lesná cesta, teda aspoň dúfal, že tam ešte je, a po nej sa dostanú nad dedinu a tam už niečo nájdu. Nebol tu už desať rokov aj viac, možno pätnásť či dvadsať, nemal sem prečo chodiť.

Slnko pomaly zapadalo a on ich viedol po lesnej ceste, viezli sa pomaly, pretože bola rozbitá viac, ako si pamätal a modlil sa, aby na nej nikoho nestretli, to by prekazilo jeho plán, museli by hľadať inde, a keď príde tma, budú musieť kopať naslepo, lebo nemá v aute žiadnu baterku.

Boli už dosť vysoko nad dedinou, aspoň si to myslel, pretože cez stromy a porast nič nevidel, cesta sa zužovala, až bola takmer nezjazdná, odbočil ku kraju, kým mu to dovoľovali kriky, zastavil a potom vystúpil. Z auta vybral rýľ, počkal na nich, kým vystúpili, ukázal im stromy, ktoré sa týčili okolo.

„Tu je to správne miesto, sem určite nikto nechodí,“ povedal im a vošli za ním kúsok do lesa, potom Kalman prikývol, akože je to v poriadku, môže začať kopať.

To ho zarazilo. On kúpi rýľ, nájde miesto a ešte bude aj kopať jamu? Je to jeho mŕtvola? Čo má s tým spoločné? Nič. Ale za to, že vypaľuje polovicu Bystrice, za to vďačí im, kurva, na to musí stále myslieť, preto za ním prišli. Zataľ rýľ do zeme, zaškripali kamene a pustil sa do kopania.

Tí traja naňho len pozerali, Kalman fajčil, Mobil telefonoval, potom ho na chvíľu aj vystriedali, Kalman, samozrejme, nie. Zem bola plná kameňov a koreňov, stál v jame po pás, keď Kalman zavelil, že to stačí. Baláž s Mobilom odišli k ich autu a s fučaním privliekli telo. Hodili ho do jamy a Ruža ho začal hneď zahadzovať zeminou. Bolo mu jedno, ako mŕtvy leží, nech si leží, ako chce, zahádže ho a pôjdu preč. A tak to aj bolo, nahrnul zeminu, poskákali po nej, potom miesto zamaskovali, poprihrňali naň suché listy a konáre, potom už definitívne padla tma, sadli do áut a desať minút sa otáčali na úzkej lesnej ceste. Najprv Kalman s Balážom a Mobilom, pozeral na nich v spätnom zrkadle a vtedy si uvedomil, že je celý spotený, ruky, nohavice a topánky má špinavé od hlíny a zeminy, a tie kurvy vyjebané teraz spokojne odchádzajú. Baláž sa tu učí šoférovať, dopredu, dozadu, dopredu, dozadu, až kým sa auto konečne neotočilo a nevidel jeho koncové svetlá. Vec bola pre nich vybavená a mohli sa vrátiť do svojej vyjebanej Bratislavy a on do Bystrice. Sem už nikdy nepríde.

FERO

(posledný týždeň života)

1

Všetkým to hovoril a všetci sa mu len smiali, ale mal pravdu: ak teraz v polovici septembra poriadne nezaprší, tento rok žiadne huby nebudú a môžu sa ísť pást'. Dnes to skontroloval poriadne, popoludní vybehol do lesa a prešiel Dubovú aj Prednú horu, ale výsledok bol minimálny, našiel len pár pekných kúskov, zvyšok bol na zaplakanie. Keď si večer v krčme sadne so Sorošom a Malatincom a ukáže im, čo našiel, ich plány, že nazbierajú plné koše húb a potom ich predajú Čatlošovi, sa rozplynú ako dym. Nebudú mať na pivo ani na pálenku a to je problém, pretože na koho sa spoliehajú najviac, ak nie naňho, pretože kto je odborník na hľadanie húb, keď nie on, Fero?

Vracal sa už z lesa domov, stačilo, aby zbehol dolu Ráztočnou a ocitne sa pri zadnej bránke svojej záhrady, ale nedalo mu a to bola možno chyba, ktorú urobil, že sa vybral ďalej k Pahýľu, popod ktorý vedie lesná cesta. Za ňou bolo ešte jedno miesto, kde by mohlo niečo byť, jeho posledná nádej. Stmievalo sa, teraz v septembri to prichádzalo rýchlo, a keď sa priblížil k ceste, odrazu sa mu niečo nezдалo. Medzi stromami zazrel akýsi pohyb. Jeleň? Medved? Aj Harino spozornel, zostal stáť a vztýčil chvost, a vtedy zazrel čosi ako auto, potom aj druhé. Áno, dve autá. Práve zastali na lesnej ceste. Videl len ich strechy, boli to čierne hranaté vozidlá, a potom počul hlasy.

Zmervel. Zaostroval zrak, ale nevidel nič, len kúsok z dvoch áut, potom zaznel zvuk, akoby niekto zabuchol dvere. Prikrčil sa. Možno tam budú trtkat', napadlo mu, veď načo by sa trepali až sem na Ráztočnú? Chcú mať pokoj na trtkáčku. Ale prečo dve autá? Už sa videl, ako to vybalí v krčme na Soroša s Malatincom: reku, idem do hory skontrolovať huby a nájdem tam trtkáčov? A nie dvoch, ale celú partiu? Soroša

s Malatincom to bude stáť pivo s borovičkou, aby im porozprával, čo videl, ako tam trtkali v dvoch autách, alebo ešte lepšie, dvaja-traja trtkajú jednu či dve.

Hádam v krčme nepovie, že namiesto húb našiel trtkáčov, ale nevidel, čo a ako robili? To mu dodalo odvahy, prikrčil sa a rýchlo vybehol ku kríkom pri ceste. Bol tam výmol', v ňom si čupol a cítil, ako mu srdce vzrušene bije. Odtiaľto ho nemohli zazrieť, ale on mal výhľad na cestu aj na kus lesa. Opäť začul hlasy, teraz už o čosi bližšie. Boli to hrubé mužské hlasy, nepočul žiadny ženský smiech ani žiadne tie výkriky, ktoré ženy robia, keď trtkajú, a to ho rozladilo. Pravdupovediac, čo by tu už robili trtkáči, prečo by práve sem šli trtkáť? Do ich lesa nad Hornou Srňou? Ďaleko od celého sveta aj od hlavnej cesty? Však trtkáť môžu v akomkoľvek húšti, hoci aj na parkovisku a nie u nich v lese.

Nič sa nehýbalo. Harino sa ježil, ale bol ticho, to bolo najdôležitejšie, aby bol ticho, pritiahol ho k sebe a chytil mu papuľu, pes stiahol chvost, sklopil uši, zakňučal a zostal sedieť.

Opäť začul hlasy. Fero si ľahol pod krík, preplazil sa dopredu a odhrnul konáre. Až ho myklo od ľaku: od cesty kráčali lesom smerom k nemu nejakí muži. Jeden z nich niesol lopatu. Alebo rýľ. Fero rýchlo zaliezol naspäť. Boli štyria a blížili sa. Zatúžil po tom, aby bol neviditeľný, aby splynul s napadaným lístím alebo sa rozplynul ako dym. Nevedel si predstaviť, čo im povie, keď ho tu objavia. Že hľadá hríby? Počul ich hlasy a suché praskanie konárov. Chcel vyskočiť a utekať ozlomkrky preč, ale nezmohol sa na nič, len stuhol a čakal. Hlasy stíchli. Dlho bolo ticho, a keď sa opäť ozvali, počul, že odchádzajú, aj praskanie konárov sa vzdalovalo a vtedy zacítil v črevách ten známy pohyb, varovanie, aby zabudol na trtkáčov a pratal sa domov, však tam má plno roboty, a on sa tu váľa v lese.

Opatrne sa zodvihol, aby potichu zmizol, ale nedalo mu to, odhrnul listy a videl, že muži stoja o kus ďalej. Nedokázal rozoznať ich tváre, boli to len postavy, jeden z nich ukazoval na niečo na zemi a ten s lopatou začal odhrňovať lístie a konáre. Potom sa pustil do kopania. Lopata škriepala o kamene, tí traja naňho pozerali, jeden z nich si zapálil cigaretu, druhý vytiahol mobil, tretí čosi rozprával a ináč sa nič nedialo.

Ferovi to stačilo. Žiadna trtkáčka z tohto nebude. Črevá akoby mu zovrela neviditeľná ruka, zakrútila nimi a on zacítil prudký krč. Vedel, že bolesť povolí až vtedy, keď sa vyprázdni, a to príde samo od seba, nezadrží to, poserie sa a bude to. Jeho žena o tom dobre vedela, už dávno

vedela, že keď niečo príde, Fero sa musí ísť vykadieť, ináč to pustí rovno do trenírok. Naposledy, keď zomrel Jožo, jeho brat. Zavolala jej to Jožova žena, reku že Jožo zomrel, a ona namiesto toho, aby mu to povedala nejako šetrne s ohľadom na jeho črevá, mu to vyblafla hneď na rovinu, keď rúbal na dvore drevo, vyliezla so svojim mobilom v ruke z domu a hovorí, reku, vieš, čo je nové? Reku, tvoj brat Jožo umrel, praskol mu vred, ráno ho našli mŕtveho, teraz mi to zavolala Verona. Črevá sa v ňom pohli. Reku, čo vravíš, že Jožo umrel! Veď včera sme ešte sedeli v krčme a teraz že je mŕtvy? Vynorila sa mu Jožova tvár, ako do seba prevrátil poslednú borovičku a celý sa skrútil, akoby ho ten nápoj kdesi vnútri zabolal, nechcel piť, ale bola to stávka, proti tomu nemohol nič, len ho exnúť, a teraz je mŕtvy? Črevá sa mu zovreli, ten krč, tá bolesť, ktorá sa pýtala von, zahodil sekeru a rozbehol sa k šope, rozopínal si opasok a ledva to stihol, žena ešte za ním kričala, reku, len sa nerob, však všetci vedeli, že raz na ten chlast zomrie, tak čo? Vykadil sa za šopou, neskôr to tam uprace, natiahol si späť nohavice a vrátil sa k drevu a sekere. Žena tam ešte stála. Reku, naozaj mu praskol vred? Nebola to mŕtvica? Žena rozhodila rukami: Verona to tak povedala. Doktor jej to povedal. Pohreb bude v sobotu. Fero mal črevá už prázdne a správa o pohrebe ho teda nerozhodila.

Lenže teraz mal črevá krčovitú zovretú, a keď povolila, keď ich pustí, aby sa zbavil bolesti, vykadí sa do nohavic a doma ťažko vysvetlí, prečo sa posral v lese, keď bol na hríboch. Prikrčil sa čo najviac a vycúval z krikov, zaťal zadok, zovrel konečník, a keď bol z dohľadu, rozbehol sa k Ráztočnej, dobrých sto metrov utekal prikrčený ako vojak počas útoku, pes za ním, až kým nezbehol do výmoľa. Cestou si rozopínal opasok a sťahoval nohavice, a keď preskočil úsust, zastavil sa, čupol si a vyprázdnil sa. Takto to bolo najlepšie, tá úľava, nikto ho tu nemohol vidieť, nech si len kopú, jeho do toho nič nie je, keď už netrtkajú, tak ho to nezaujíma.

Stromy sa hýbali a hučali, vanul studený vzduch a šero hustlo. Natiahol si nohavice a vykročil po chodníku dolu svahom, po pätnástich minútach bol na kraji lesa a o chvíľu aj pri plote a bránke, ktorou sa dostal do záhrady a potom domov. Žene nič nepovedal, ani do krčmy nešiel, spolu pozerali televízor a potom šli spať.

Dva dni to v sebe držal a robil všetko, čo sa od neho čakalo ako od muža v predčasnom dôchodku s príjmom tristodvadsať eur mesačne. Nazapršalo a do lesa na huby nemalo význam ísť. V záhrade nebolo čo robiť

a na väčšie úpravy okolo domu neboli peniaze. Keď žena ráno odišla do práce, sedel pred televízorom a pozeral všetky dopoludňajšie programy. Potom sa najedol z toho, čo žena večer uvarila, a šiel do záhrady. Hodinu sa tam motal, potom si opäť pustil televízor a pred štvrtou, keď mala žena prísť z roboty, sa zodvihol, vzal Harina a šiel jej naproti. Počkal ju na dedinskom námestíčku, a keď vystúpila z autobusu, spolu šli domov. Len výnimočne, ak mala dobrú náladu, zaskočili k Pižurnému na pivo a ešte výnimočnejšie mu doma pred brámkou dala päť eur, aby si sám šiel dať pivo a poldeci.

Na tretí deň dopoludnia ani nezapol televízor. Počkal, kým žena odišla do roboty, vzal Harina a vybrali sa do lesa. Zvedavosť v ňom rástla ako nádor, sto ráz si zahryzol do jazyka, aby žene nič nepovedal o chlapíkoch a autách a o tom, ako v lese kúsok pod lesnou cestou nad Ráztočnou niečo zakopali. Alebo vykopali. To bol ten problém. Čo tam vlastne robili? Keď jej povie, čo videl, žena začne svoju obľúbenú pesničku, reku, do ničoho sa nemiešaj, však vieš, ako to chodí, nech ti ani nenapadne, aby si tam liezol a zisťoval, čo robili.

Nepotreboval jej kňučanie, sťažnosti a výčitky, on sám najlepšie vedel, čo treba. Vybral sa až k Dubovej, hríby nenašiel žiadne a potom sa ako robot otočil naspäť a šiel k Pahýľu, až kým neprišiel k lesnej ceste nad Ráztočnou.

V ušiach mu od vzrušenia pulzovala krv. Tu niekde to bolo, tu niekde stáli. Po autách, samozrejme, nebola ani stopa, pri kraji cesty bola zväľaná tráva, ale to bolo všetko. Prešiel nižšie a tváril sa, že hľadá hríby, pre istotu, keby ho niekto videl. Ale kto by ho tu mohol vidieť? Nikde nebolo živej duše, turisti sem nechodili a po tejto ceste chodili len lesní robotníci so svojimi mechanizmami, keď ťažili drevo za Pahýľom. Vrátil sa a potom vošiel do lesa k miestu, kde kopali. Ani stopa po nejakej činnosti. Všetko bolo rovnaké, všade len napadané listy, suché konáre a pod tým všetkým humus, ktorý tu ticho tlel v storočných nánosoch. Videl to v televízii, vraj les vyprodukuje za rok toľko humusu ako nikto iný. Možno sa mu len zdalo, že niečo videl. Však aj tie deti videli na akomsi kopci živú Pannu Máriu a ukázalo sa, že sa im to len zdalo, aj to dávali v televízii. Alebo si to tí chlapíci rozmysleli a šli kopať inde.

Harino ňuchal, motal sa dokola na jednom mieste a vrtel chvostom. Odbehol a opäť sa vrátil ňuchať. Fero zdvihol zo zeme konár a začal tam rozhrňať listy. Bola ich len tenká vrstva, odhrnul ich čo najviac a odra-

zu bolo jasné, že tu naozaj niekto kopal. Harino dobre cítil, že tam čosi je. Srdce sa mu od vzrušenia rozbúchalo. Nič sa mu nezдало! Na jednom mieste bola zemina čerstvá, udupaná, bol to tmavý vlhký obdĺžnik, a tam, kde nekopali, bola zem suchá, vyzerala úplne ináč.

Nedalo mu a konárom začal rýpať na pokopanom mieste. Konár sa zlomil a v prázdnom lese to zaznelo ako výstrel. Strhol sa a vyľakane načúval. Počul len šumenie v ušiach a dychčanie psa. Upokojil sa. Rýchlo pozhrňal listy naspäť, miesto zamaskoval a nanosil naň kopu haluzí. Cúvol a obzeral si svoj výtvor. Nič nebolo poznať. Potom vzal zo zeme konár a zapichol ho na miesto nálezu. Nabudúce aspoň nemusí miesto hľadať. Konár mu ukáže, kde má kopať. Musí si priniesť lopatu. Alebo rýľ. Ináč nezistí nič.

Kráčal domov a neustále sa obzeral, či ho niekto nesleduje. To by mu ešte chýbalo, aby ho niekto špehoval a vyhrabal jeho nález skôr ako on. To teda určite nie. Fero je nálezca, len on má právo vykopať, čo tu iní zakopali a nechali to tak. Bol presvedčený, že tam niečo skryli. Keby niečo vykopali, nechali by tam jamu. Kto by sa už unúval hádzaním zeminu a maskovaním, keby už mal to, po čo tam prišiel? On určite nie.

Vrátil sa späť na lesnú cestu a potom sa rýchlym krokom vybral dolu Ráztočnou. Doma zašiel do záhrady a vzal si rýľ. Napadlo mu, že by si mal vziať aj nejaké vrece. Ak niečo nájde, zide sa mu, aspoň nikto nevidí, čo našiel. Vreco bude najlepšie. Keď to bude príliš ťažké, keby to bol napríklad nejaký trezor, ani nevedel, prečo mu napadol práve trezor, vráti sa a zoberie si fúrik. Zaliezol do šopy a prehrabával sa v neporiadku: staré náradie, polámané hrable, gumáky, bicykel, dosky a cirkulárka. Konečne jedno vreco našiel, jutové od nejakého hnojiva, poskladal ho a vyšiel von do svetla.

Vyľakane sa strhol. Na dvore stáli Soroš s Malatincom a pozerali naňho. Soroš mal oblečené montérky a Malatinec maskáčovú súpravu.

„Čo je, debili, neviete zvonit?“ povedal naštvane Fero.

„Však sme zvonili. Aj sme ti volali na mobil,“ odpovedal Malatinec.

„Mobil mám doma,“ povedal Fero.

„Niekam ideš?“ spýtal sa Soroš.

„Kam by som šiel?“

„A čo chceš s tým vrecom?“ spýtal sa Malatinec.

„Nič, len tak,“ povedal Fero a hodil vreco späť do šopy.

„Reku, či nejdeš s nami k Šípošovi. Na brigádu. Zbierať jablká. Platí tridsať euro. Len tak, za nič, nazbieraš jablká a máš tridsať euro,“ oznámil Soroš.

Fera to zaskočilo. Tridsať eur, to znelo lákavo. Teraz aj tak nemôže ísť do lesa a kopať tam, bolo by podozrivé, keby odmietol taký tučný zárobok. Pôjde tam v podvečer. Keď sa zbaví Soroša s Malatincom.

„Akože hneď?“ spýtal sa.

„No a kedy?“ povedali debili. „Došli sme pre teba, reku, aj teba Šípoš zoberie.“

Šípoš mal jablňový sad pár kilometrov za dedinou. Mal aj iné kšefty a na sad v podstate kašlal, ale držal si ho. Oberali jablká a plné koše sypali na vlečku traktora. Na obed si sadli pod strom, Soroš s Malatincom vytiahli chleby a napchávali sa. Fero nemal nič. Nadával si, že mu to nenapadlo a nezabali si aspoň mastný chlieb s cibuľou, ale debili hovorili, že by sa mali ponáhľať, lebo Šípoš si zoženie iných a okrem toho, určite dostanú niečo na obed. Samozrejme, že Šípoš sa na nich vykašlal a nedostali nič. Ani sa tam neukázal, behal si po svojich kšeftoch. Fero teda od hladu chrúmal jablká. Debili.

Skončili po piatej popoludní. Ruky mal vyľahané až po kolená, dostal svojich tridsať eur a traktorista ich odviezol do dediny. Hneď si to nasmerovali do krčmy k Pižurnému. V podstate boli spokojní. Deň im utiekol a ešte aj zarobili, Soroš s Malatincom to omieľali stále dokola. Ženy z ich zárobku nedostanú nič, oni sami všetko minú na svoju osobnú spotrebu. Prvú rundu objednal Soroš, bez slova sa napili borovičky a spláchli ju pivom. Malatinec hneď objednal druhú rundu. Fero cítil, ako sa mu v prázdnom žalúdku rozlialo teplo a okrem toho cítil aj čosi viac. Možno už o pár dní nebude musieť ani pohnúť prstom a zaplatí celej krčme. Stačí, ak on, Fero, zájde do lesa a vykope tam svoj poklad. Svoje šťastie. Každý raz musí mať v živote šťastie, dôležité je, aby si to v pravý čas uvedomil a príležitosť neprepásoľ.

Vypili aj druhú rundu a na rade bol on. Kývol na Pižurného a ten začal nalievať, vedel, čo potrebujú, nebolo treba dlhé vysvetľovanie. Soroš sa rozrečnil a splietal, že keby takto robili každý deň, za desať dní majú tristo eur, za dvadsať šesťsto a to by už bolo niečo! Keď si k tomu priráta invalidný dôchodok, raz-dva má deväťsto eur a môže si kúpiť novú cirkulárku. Lenže Šípoš ich potreboval len dnes, jablká obrali a je po pa-

ráde, žiadnych tristo ani šesťsto eur nikdy nebude. Pižurný priniesol nápoje, napili sa a vtedy Fero vytiahol tému, ktorá mu celý deň hučala v hlave: Reku, stačí mať trocha šťastia a hneď sú veci ináč. Stačí niečo nájsť alebo sa poriadne pozeráť okolo seba a je to isté, šťastie vyskočí samo od seba, reku!

Malatinec so Sorošom sa zamysleli.

„Ja som nikdy v živote nič nenašiel,“ povedal Soroš. „Ani hovno.“

Malatinec povedal, že raz našiel päťdesiat korún. Minul ich na cukríky. Bolo to dávno, na základnej škole ešte za socializmu. Všetci žiaci mali zaplatiť za školský výlet na konci roka a nejakému spolužiakovi tých päťdesiat korún asi vypadlo. A on, Malatinec, ich našiel. To bolo šťastie! Ten spolužiak tam potom celý zúrila a plakal, lebo nemohol ísť na školský výlet, pretože doma ho stlčú a ďalších päťdesiat korún mu nedajú.

„To si si kúpil cukríky za päťdesiat korún?“ spýtal sa Soroš.

„A čo som si mal kúpiť, zubnú pastu?“ urazil sa Malatinec.

Soroš sa zameral na Fera.

„Chceš povedať, že si niečo našiel?“ Olizoval si pery na zarastenej tvári a Fero si uvedomil, že povedal viac, ako bolo treba. Debilom niečo povedať znamenalo, že zajtra pôjdu do lesa a budú tam hrabať.

„Čo už by som mal nájsť?“ ohradil sa. „Ja len, že šťastie príde a treba byť pripravený. Napríklad, keď človek niečo vyhrá. Aj to je šťastie. Len treba podávať tiket alebo nejakú lotériu a šťastie sa zjaví a je to.“

„Aj tak nič nevyhráš,“ povedal Soroš, „celé je to zmanipulované.“

Potom sa otočil k Malatincovi:

„Ale ty si raz vyhral v športke, či nie?“

Malatinec pri tejto spomienke pookrial. To je pravda, raz vyhral. To bolo teda šťastie! Mal vtedy pätnásť rokov a strýko Paľo mu dal desať korún, aby si za ne pred jeho očami na pošte podal tiket športky. A vyhral! Tretiu cenu! Bolo to len päťtisíc korún, ale vyhral! Vtedy to boli veľké peniaze, jeho otec toľko na družstve zarobil za dva mesiace. On, Malatinec, si vysníval vzduchovku, Sláviu, za tých päťtisíc by ju mal, a ešte plno diaboliek k tomu. Lenže keď si šiel peniaze vybrať, tých svojich päťtisíc, tak mu povedali, že je ešte neplnoletý a potrebuje niekoho dospelého, kto má občiansky, ináč mu tie peniaze nedajú. A vtedy urobil kapitálnu chybu, ktorú si doteraz vyčíta: doma povedal, že vyhral päťtisíc. Jeho mater, otec aj sestry začali hneď plánovať, čo si za tých päťtisíc kúpia a na jeho vzduchovku sa vykašľali.

Soroš sa tomu smial ako blázon a objednal ďalšiu rundu. Reku, on by si žiadnu vzduchovku za päťtisíc nekúpil, on by si kúpil nejakú starú motorku. Najlepšie Jawu tristopäťdesiatku, to boli vtedy najlepšie motorky. Obaja debili sa začali hádať, ktorá investícia by bola lepšia a Fero pochopil, že dnes do lesa už asi nepôjde. Vonku sa stmievalo, a kým tu skončí, bude už úplná tma. Nechá to na zajtra. Vyberie sa tam hneď ráno, svoj poklad v pokoji vykope, odnesie si ho domov, preskúma a zostane mu ešte plno času, aby si poriadne rozmyslel, čo s ním.

„A čo si si teda kúpil?“ spýtal sa Fero Malatinca a ten dokončil svoj príbeh: celá rodina sa s jeho päťtisíc korunami vybrala do Bratislavy, pretože len tam sa dalo kúpiť, čo si naplánovali. Sestry nejaké handry, mater chcela rýchlovarnú kanvicu a otec príklepovú vrtačku. Za socializmu to bol vysnívaný tovar. On chcel vzduchovku, hoci aj nejakú lacnejšiu, nemusí byť Slávia. Lenže vo vlaku začali mater hovoriť, že by si mali kúpiť farebný televízor. Vtedy ešte neboli všetky televízory farebné, väčšina bola čiernobiela. Ten, čo mali doma, bol už úplne bieločierny, ani sa nedalo rozoznať, čo v ňom práve ide. V dedine mali farebný televízor len piati. Oni by boli na ich ulici určite prví, hovorili matka a otec zúrili, lebo chceli vrtačku, príklepovú tiež nemal hoci kto. Ale nakoniec šli zháňať farebný televízor a nakoniec ho aj kúpili, ale museli podpísať úver na ďalších päťtisíc, až potom ho dostali, obrovský ruský farebný televízor a na nič iné im nezostalo, žiadna vzduchovka nebola a otec celý čas len nadávali, lebo museli ten televízor niesť cez celú Bratislavu na hlavnú stanicu, na taxík už tiež nemali a vtedy mu prišlo zle, pichlo ho v boku, úplne ho to skrútilo, a tak ten televízor museli niesť sestry, mater a on, Malatinec. Otec skuvíňali, a už sa z toho nikdy nedostali, museli skončiť s traktorovaním a preradili ich do živočíšnej a odtiaľ na družstevnú vrátnicu, lebo nemohli zdvíhať nič ťažké a odvtedy len maródovali a potom aj na to umreli.

„Ale aspoň ste mali farebný televízor, čo?“ smial sa Soroš.

„Aj tak nám bol nanič,“ povedal Malatinec. „Nemali sme poriadnu anténu, tak sa tie farby nedali naladiť. Potom som nastúpil do Ostravy do bane, lebo z učňovky ma vyhodili, a keď som prišiel raz za mesiac domov, na televízore bola vyšívaná dečka a mamka ho pustili len na chvíľu, aby ho, reku, šetrili, keď už toľko stál. Kým nebude, reku, splatený, tak ho treba šetriť, lebo na opravu by nemali peniaze. Keby som si vtedy kúpil tú vzduchovku, tak by určite fungovala doteraz.“

Dali si ešte jednu rundu, potom pre Soroša prišla žena a odvliekla ho domov. Keď Fero vstal a odišiel na záchod, cítil, že je už poriadne opitý. Mal chuť pochváliť sa Malatincovi so svojím objavom, ale kým sa vy-močil, rozmyslel si to. Namiesto do lokálu zamieril zo záchoda priamo k východu, kašlal na Malatinca, on ide domov. Nech si tam len sedí, aj jeho pivo môže dopiť. Keby mu niečo povedal, hneď to nahlási Sorošovi a nakoniec pôjdu kopať s ním a aj sa budú chcieť deliť.

Dedina bola tmavá, všade bolo ticho, a keď sa prepotácal domov, žena už sedela pred televízorom. S večerou naňho nečakala, najedla sa sama. Hneď ho odhadla.

„Zasa si sa dorazil?“ povedala a znechutene krútila hlavou.

„Bol som na brigáde,“ povedal Fero, „zarobil som tridsať eury.“

Žena natrčila ruku: „Tak ich daj sem!“

Zostalo mu dvadsať eur, dal jej ich.

„V kuchyni máš lečo s vajcom! Ja idem spať. Nech ťa nenapadne budiť ma!“ povedala, jeho peniaze si strčila do vrečka župana a odišla do spálne.

Fero zostal sám. Naložil si na tanier lečo, jedol a počúval zvuky televízora z obývačky. Myšlienky sa mu vracali k nálezu v lese. Možno by mal ísť teraz. Žena spí, tá sa nebude starať, kam ide. Čo ak si to tí chlapíci rozmyslia a vrátia sa po to, čo tam zakopali? Čo ak to bol len dočasný úkryt? Mal by tam ísť teraz, skôr ako prídu. Lahko sa stane, že zajtra ráno nájde len prázdnu jamu. Nie raz bol v lese sám potme, zamotal sa na hubách a domov šiel takmer poslepieačky. Teraz však vie, kam má ísť. Pozná to tam. V lese je síce tma, ale bude mať istotu, že tam okrem neho nikto nebude. Žiadny Soroš s Malatincom ho špehovať nebudú.

Dojedol a bol rozhodnutý. Umyl po sebe tanier a potichu vyšiel von. V kuchyni nechal zapnuté svetlo a v obývačke televízor. Keby sa žena zobudila a zistila, že je preč, aspoň si bude myslieť, že si len odskočil za psom alebo do záhrady. V predsieni si vzal baterku, v kôlni vrece a rýľ. Harino vrtel chvostom, vedel, že pán sa niekam zberá a on pôjde s ním. Spolu sa vybrali cez tmavú záhradu až k zadnej bránke, potichu ju otvoril a potom sa po chodníku poza záhrady dostali až k výmoľu na Ráztočnú.

Vstúpil do lesa a svetlo baterky prebehlo po pňoch stromov, po temnote, ktorá sa za nimi skrývala. Odvaha, doteraz živěná vypitými polde-

cákmi, Fera rýchlo opustila. Les nechcel, aby sa práve teraz v ňom niekto motal so psom, baterkou a rýľom. Stromy sa odmerane týčili, ich drevo vŕzgalo, v temnej hĺbke čosi zaškriekalo a Fero sa chcel už po dvadsiatich metroch zvrtnúť a vrátiť naspäť. Ale vydržal a tvrdohlavo kráčal ďalej, les-neles, on vie, kam ide a čo tam bude robiť. Jeho šťastie tam čakalo a nech už bude akékoľvek, on už bude vedieť, čo s ním. A tak to aj povie Malatincovi a Sorošovi, ako to bolo v tom českom filme, reku, debili, šťastie, to je jenom brouk zlatý, treba si ho chytiť, hoci aj potme.

Kráčal výmoľom zo dvadsať minút až k lesnej ceste a potom po nej kúsok dolu. Baterkou svietil okolo seba, ale nemal pocit, že je to práve tu. Ešte kúsok ďalej? Alebo naspäť? Aj tu si mal urobiť značku, teraz musí vliezť do lesa a hľadať tam zapichnutý konár, ktorým si označil miesto. Čo ak spadol? Svetlo baterky poskakovalo po stromoch a kríkoch pri ceste a odrazu sa nevedel zorientovať. Čo ak ho sem pritiahlo nejaké zlo? Spomenul si na všetky hrôzostrašné filmy, ktoré videl, a odrazu stál ako paralyzovaný. Zhasol baterku. Čo to bolo za nápad vliezť v noci do studenej hory? Obklopila ho hučiacia lesná temnota, nalepila sa naňho a už chcel ujsť naspäť domov, keď Harino krátko zaštekalo a vbehol do lesa. Ferove strašidelné myšlienky sa pretrhli. Zhlboka sa nadýchol a upokojil sa. Keď sa nebojí pes, pôjde za ním. Zapol baterku a svietil si pod nohy, prešiel krížom cez cestu, predral sa kríkmi a vkročil do lesa. Nič, len kmene stromov, kráčal ďalej, až kým svetlo baterky nenašlo psa. V tme mu zasvietili oči. Harino stál pri haluzi zapichnutej kolmo do zeme a veselo krútil chvostom. Fero si vydýchol. Všetko je tak, ako má byť.

Srdce v hrudi mu búchalo ako splašené. Vreco položil na zem a navrch položil baterku tak, aby mu osvetľovala miesto, kde chcel kopať. Rýľom odhrnul listy a konáre a potom ho zapichol do zeminy. Vbehol tam úplne ľahučko. S týmto žiadna robota nebude, kde sa raz kopalo, tam mu to pôjde samo od seba. Pustil sa do práce. Vyhadzoval zeminu nabok, rýľ škrípala o kamene a po chvíli bol v polmetrovej hĺbke.

Na chvíľu prestal. Zadýchal sa. Pes zakňučal. Okamžite sa pričupil, nahmatal baterku a zhasol ju. Obklopila ho tma, stromy hučali a vŕzgali, ale ináč nikde nič, žiadne svetlo ani pohyb od cesty, žiadne čudné praskanie suchých haluzí, žiadne hučanie motora prichádzajúceho auta. Opäť zapol svetlo a začal kopať. Jamu rozšíril, aby v nej mohol pohodlne stáť a vyhadzovať zeminu nabok. Začal byť nervózny. Ak tu niečo

zakopali, už to tu malo byť. Možno je to veľmi dôležité, ak šli do takej hĺbky. Možno tu zahrabali nejaké uhynuté zviera, niektorému z tých mužov skapal pes, tak ho tu zahrabali. To by Fera našťvalo. Ešte minútu, povedal si, hoci nevedel, ako si má tú minútu zmerať, ešte minútu a vykašle sa na to. Jamu nechá tak a pôjde domov. Keď ju niekto nájde, nech si myslí, čo chce, nech si ju zahrabe, ak bude chcieť.

Zrýchlil kopanie, keď rýľ odrazu narazil na čosi pevné, čo mu prekážalo v pohybe, čo sa nedalo rozhrnúť ani rozryť, nebol to kameň ani koreň. Čupol si a hmatal pod sebou, odhrňal hlinu nabok a potom sa toho dotkol. Bola to nejaká látka, žiadna zvieracia srseť. Vydýchol si. Nevedel aká, ale určite to bola tkanina, možno to bolo vrece, aké sa používa na poštách. Vykradli poštu? A on vyhrabe vrece plné listov a zásielok? Jeho nos zacítil čudný sladkastý pach. Chytil látku a potiahol. Potom ešte silnejšie. Čosi povolilo a vyslobodilo sa to zo zovretia vlhkej zeminy. Fero sa postavil a namáhavo dychčal. Potom sa natiahol za baterkou, aby si posvietil do jamy.

Harino začal kňučať.

Zasvietil si dolu k nohám. Strhol sa od preľaknutia a svetlo vypol. Srdce mu zovrelo studená hrôza. Čo to vlastne videl? Niekto tu je? Stojí tu pri ňom? Ten obrázok sa mu vypálil do sietnice a videl ho úplne zreteľne: bola to topánka, on videl topánku. Nebola to jeho topánka. A v tej topánke bola noha, áno, bola tam noha. Ale tá noha nestála, tá noha ležala, trčala z hlíny. Ticho bolo neznesiteľné, a keď pes opäť zaskučal, zapol baterku. Nenamieril ju priamo pod seba, lúč svetla posúval len po kúskoch, až sa čosi mihlo, potom na to naplno zasvietil a videl topánku a kus nohy, videl ponožku a potom bledú nahú kožu, vytŕčajúcu spod odhrnutej nohavice, ušpinenú a neprirodzene nafúknutú, napínajúcu ponožku až na prasknutie. Strhol sa tak, že mu baterka vypadla z ruky. Vyskočil z jamy a cúval čo najďalej, oprel sa o najbližší strom a spracúval, čo videl. Bola to mŕtvola? Určite to bola mŕtvola. Črevá sa mu skrútili v bolestivom krči, on nechcel vidieť žiadnu mŕtvolu, to určite nechcel, on o to nestál, začal si rozopínať opasok, ale už to nestihol, prišlo to rýchlo, črevá sa mu s bolestivou úľavou prudko uvoľnili a ich obsah sa mu vylial do nohavíc, cítil, ako mu po stehnách steká mazľavá teplá hmota, kurva! Rozkročený sa rukou opieral o strom a rozplakal sa, zúrivo, nenávisťne, žiadny poklad, žiadne zakopané peniaze, len mŕtvola a ešte k tomu sa z toho posral, čo už je toto za šťastie?

